

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ЛЬВІВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ

На правах рукопису

ДАДАЧКО

Володимир Федорович

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ
ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНИМ ЗАХИСТОМ НАСЕЛЕННЯ
(на прикладі Львівської та Тернопільської областей)

Спеціальність: 08.00.04 - розміщення продуктивних сил,
економіка районів України

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Львів 1994

ІБ ім. В. Стеф.
НА України

АВ 29.026

ЛНБ України ім.В.Стефаника

00801785 (Т)

Робота виконана у Львівському відділенні інституту економіки АН України.

Науковий керівник доктор економічних наук, доцент
Елейко Василь Іванович

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Бойко Євген Іванович
кандидат економічних наук
Крикливець Марта Федорівна

Провідна установа Тернопільський інститут народного господарства

Захист відбудеться 12 травня 1994 р. о 14⁰⁰ год.
на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 016.39.03 по захисту дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора економічних наук у Львівському відділенні інституту економіки України за адресою: 290008 м. Львів-8, вул. Театральна, 17.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Львівського відділення ІЕ АН України.

Автореферат розісланий 8 квітня 1994 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
кандидат економічних наук

КОБАНЕЦЬКИЙ
- Всеволод Іванович

ЛНБ ім. В. Стеф.
АН України

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність проблеми. Реформування економіки країни у напрямку ринкової економіки робить надзвичайно актуальною проблему соціального захисту населення. Проведення соціальної політики ускладнюється інфляційними процесами в економіці країни. Ці процеси зумовлюють необхідність проведення регулярних перерахунків розмірів пенсій, нарахування різноманітних грошових виплат, а також чітку організацію їх своєчасного отримання. Зростає кількість людей, охоплених різноманітними видами соціальної допомоги, розширюється сфера надання таких допомог. Ускладнюється пенсійне законодавство. Так, є закон згідно з яким призначаються пенсії за віком, по інвалідності, по втраті годувальника, соціальні пенсії. За іншим законом призначаються пенсії військовослужбовцям, окремий закон регулює призначення пенсій ліквідаторам та потерпілим від катастрофи на Чорнобильській АЕС. У зв'язку з інфляцією у закони про пенсійне забезпечення вносяться постійні зміни, що вимагає відслідковування, детального знання пенсійного законодавства у динаміці тих змін, що вносилися в нього за останні роки.

Інфляційні процеси обумовлюють нові вимоги щодо скорочення термінів призначення пенсії та їх виплати. На порядок денний ставиться питання про децентралізацію (передачу в районні відділи соціального захисту населення) обліку виплати пенсій та допомог.

Існують певні регіональні особливості організації управління соціальним захистом населення, а також професійного, соціального, вікового складу отримувачів пенсій та допомог.

Подальше покращення організації соціального захисту населення на регіональному рівні пов'язане з переходом до автоматизованої обробки інформації органів соціального захисту населення, орієнтованої на сучасну обчислювальну техніку і системну обробку, з поступовим переходом до інтегрованої обробки інформації, створенням розподілених автоматизованих банків даних, локальних мереж та використання засобів телеобробки даних.

У зв'язку з цим питання про аналіз існуючої системи управління соціальним захистом населення на регіональному рівні (область-район)

та вироблення практичних рекомендацій щодо її вдосконалення на основі комплексного підходу до автоматизації обробки інформації органів соціального захисту як основи ефективного управління соціальним захистом населення регіону, набувають особливого значення для регіональних органів державного управління.

Аналіз наукових та прикладних розробок показує, що методичне, інформаційне та програмне забезпечення автоматизованої обробки інформації органів соціального захисту із застосуванням персональних комп'ютерів досліджені не достатньо, а діючі системи автоматизованої обробки інформації не відповідають сучасним вимогам.

Це зумовлює актуальність наукових досліджень та практичних розробок у сфері соціального захисту населення.

Дисертація ґрунтується на роботах автора, виконаних під час проведення робіт по автоматизації обробки інформації органів соціального захисту населення Львівської області на ЕОМ ЕС-1045 у статистичному управлінні та аналогічного типу робіт з використанням персональних комп'ютерів.

Мета та завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розробка теоретичних та методологічних положень про вдосконалення структури управління органами соціального захисту регіонального рівня та конкретних пропозицій щодо комплексної автоматизації обробки інформації органів соціального захисту на рівні район-область із застосуванням сучасних засобів обчислювальної техніки.

Відповідно до мети у дисертації поставлені та вирішувалися такі завдання:

- проведення аналізу існуючих систем управління соціальним захистом населення на рівні район-область, виявлення регіональних особливостей їх функціонування;
- формування концепції реорганізації системи управління соціальним захистом на регіональному рівні;
- дослідження інформаційних потоків на рівні район-область та визначення задач, що підлягають автоматизації;
- розробка концепції створення та функціонування автоматизованої системи обробки даних органів соціального захисту на регіональному рівні;

- формування принципів створення і розробка інформаційного та програмного забезпечення автоматизованої системи обробки інформації органів соціального захисту населення;
- розробка технології та заходів по переходу на децентралізовану систему обробки інформації органів соціального захисту регіонального рівня.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження були районні та обласні органи соціального захисту населення Львівської та Тернопільської областей. Предметом дослідження - системи управління соціальним захистом населення на рівні район-область, їх регіональні особливості та відмінності, а також процеси обробки інформації цих органів як найважливішої складової частини системи управління соціальним захистом населення на регіональному рівні, способи та методи їх вдосконалення шляхом комплексної автоматизації.

Методика досліджень. В процесі досліджень вивчалися праці провідних учених та спеціалістів, методичні та проектні матеріали науково-дослідних організацій з питань організації функціонування складних систем управління, матеріали нарад, конференцій та семінарів.

Інструментом для вирішення поставлених завдань були методи системного аналізу, теорія економічних інформаційних систем, теорія машинної обробки економічної інформації та теорія ймовірності. При вирішенні конкретних питань дослідження використовувались методи хронометражних спостережень, опитування та машинного експерименту.

Наукова новизна.

1. Виявлені регіональні особливості функціонування систем управління соціальним захистом населення на обласному та районному рівнях.

2. Проведено вивчення інформаційних потоків в органах соціального захисту населення на основі якого обґрунтована необхідність інтеграції процесів призначення та перерахунків пенсій з процесами обліку виплати пенсій, необхідність переходу на регіональному рівні від централізованої до децентралізованої системи управління соціальним захистом населення.

3. Обґрунтована необхідність комплексної автоматизації обро-

рки інформації органів соціального захисту регіонального рівня.

4. Розроблені методологічні положення проектування системи автоматизованої системи обробки інформації, що включають питання про вибір технічних засобів, розробки інформаційного та програмного забезпечення і базуються на принципах системного підходу, інтеграції даних, розвитку та мобільності системи.

5. Створена та впроваджується в експлуатацію автоматизована система обробки інформації органів соціального забезпечення регіонального рівня орієнтована на використання персональних комп'ютерів.

6. Запропонований спосіб порівняльної оцінки ефективності функціонування та надійності систем обробки інформації органів соціального захисту населення регіонального рівня.

Практичне значення роботи.

Практичні роботи, пов'язані з темою дослідження виконані у статистичному управлінні Львівської області, виплатному центрі обласного управління соціального захисту населення, районних відділах соціального захисту населення Львівської та Тернопільської областей на основі господарських договорів.

На основі робіт автора проведені роботи по децентралізації функцій управління в Залізничному (м. Львів) та Сокальському районних відділах соціального захисту населення.

Апробація та реалізація результатів досліджень.

1. Основні положення дисертаційної роботи доповідались на всесоюзних наукових конференціях у Мінську /1977/, Львові /1983/, на наукових семінарах Московського, Київського та Львівського держуніверситетів, в обчислювальному центрі Міністерства соціального захисту України, Львівському відділенні інституту економіки АН України, на обласній нараді працівників органів соціального захисту населення Тернопільської області /1993/.

2. Результати досліджень покладені в основу розробленої для ЕОМ ЕС-1045 автоматизованої системи обліку виплати пенсій та допомог, на основ. якої функціонує централізована система управління виплатою пенсій та допомог у Львівській області (за договором із Львівським обласним управлінням соціального захисту населення).

3. Кінцевим практичним результатом дисертаційного дослідження стало створення "Автоматизованої системи призначення, перерахунків та обліку виплати пенсій і допомог" для персональних комп'ютерів. Вказана автоматизована система послужила основою для здійснення експерименту по децентралізації обліку виплати пенсій та допомог у Залізничному (м. Львів) та Сокальському районних відділах соціального захисту населення, який на практиці довів життєздатність та ефективність децентралізованої системи управління соціальним захистом населення на регіональному рівні (за договорами з відповідними районними відділами соціального захисту).

4. Завдяки впровадженню програмних засобів перерахунку пенсій у районних відділах соціального захисту населення Тернопільської області на персональних комп'ютерах створені бази даних отримувачів пенсій та допомог (за договором із Тернопільським обласним управлінням соціального захисту).

5. Даний програмний комплекс впроваджений у всіх районних відділах соціального захисту населення Львівської та Тернопільської областей у частині створення баз даних, проведення їх інвентаризації, призначення, перерахунків пенсій та інформаційно-довідкового обслуговування пенсіонерів.

Публікації. Матеріали дисертаційного дослідження, що характеризують його новизну, теоретичну, методологічну та практичну цінність, відображенні в 10 роботах автора (обсяг 1.5 друк. арк.).

Структура та обсяг роботи. Дисертація складається із вступу, трьох глав, висновків і пропозицій, списку літератури та додатків. Робота викладена на 135 сторінках машинописного тексту, містить 2 таблиці, 7 рисунків.

II. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ

2.1. Дослідження існуючої системи управління соціальним захистом населення на регіональному рівні (район-область).

В умовах формування ринкового середовища відбувається процес створення нової системи управління соціальним захистом населення. Структура органів соціального захисту населення країни складається

з трьох рівнів: республіканського, обласного та районного (міського). На республіканському рівні роботу органів соціального захисту очолює Міністерство соціального захисту України. На обласному рівні управління соціальним захистом населення регіону здійснюють обласні управління соціального захисту у функції яких входять:

- забезпечення своєчасного та правильного призначення пенсій та допомог згідно з чинним законодавством;
- організація своєчасної виплати пенсій та допомог, облік коштів, які витрачаються на ці потреби;
- проведення заходів по працевлаштуванню та професійному навчанню інвалідів та членів сімей, що втратили годувальника;
- матеріально-технічне обслуговування пенсіонерів та осіб, що отримують допомоги.

Основною ланкою, в якій безпосередньо здійснюються процеси, пов'язані з соціальним захистом населення, є районні (міські) відділи соціального захисту населення.

Слід відзначити, що органи управління соціальним захистом обласного рівня це досить складна система. У Львівській області вона включає: обласне управління соціального захисту населення, виплатний центр та тридцять два районних (міських) відділів соціального захисту населення. У процесі призначення та перерахунків пенсій вони інформаційно взаємодіють з усіма організаціями, підприємствами та установами регіону, з яких надходить правова інформація, необхідна для призначення пенсій та допомог. У процес організації виплати пенсій, крім органів соціального захисту області, залучені: пенсійний фонд, статистичне управління, сотні виплатних підприємств зв'язку та ощадних кас. Органи соціального захисту кожного району тримають на обліку десятки тисяч пенсіонерів та здійснюють крупні фінансові операції, пов'язані з виплатою пенсій. Так, по Львівській області кількість людей, що отримують пенсії та різні види допомоги, становить 750 тисяч при загальній чисельності населення області 2,8 млн. чол. За 1993 рік загальний обсяг виплат через органи соціального захисту склав 450 мільярдів карбованців. Є очевидним, що система соціального захисту населення області - одна з найкрупніших систем організаційно-господарського управління регіонального рівня.

Основними інформаційними потоками є дані по призначенню, перерахунках та виплаті пенсій та допомог.

Вхідною ланкою, яка формує початок потоку, є районні (міські) відділи соціального захисту населення, що взаємодіють з організаціями та підприємствами регіону і відповідно з отримувачами пенсій та допомог. Обсяг робіт по обробці даного потоку інформації становить понад 90% усіх трудових витрат працівників органів соціального захисту.

На даний час у Львівській області функціонує централізована система управління соціальним захистом населення регіону (рис. 1). Основним елементом цієї системи управління є виплатний центр, який координує свою роботу з районними відділами соціального захисту населення, пенсійним фондом, обласним статистичним управлінням, виплатними підприємствами зв'язку та ощадними касами. Засоби обчислювальної техніки, на яких обробляється інформація органів соціального захисту, зосереджені в статистичному управлінні, тобто знаходяться поза системою управління соціальним захистом населення регіону і в даній системі є суто допоміжними. При цьому об'єктами автоматизації є тільки найбільш трудомісткі задачі:

- облік виплати пенсій та допомог через ощадні каси;
- видача виплатних документів на отримання пенсій через ощадні каси;
- облік виплати пенсій та допомог через виплатні підприємства зв'язку;
- видача виплатних документів на отримання пенсій через виплатні підприємства зв'язку;
- видача виплатних документів на цільові допомоги;
- проведення перерахунків розмірів пенсій та нарахування доплат;
- отримання статистичних даних про отримувачів пенсій та допомог;

Регіональною особливістю системи управління соціальним захистом населення Львівської області є надмірна централізація функцій управління на обласному рівні, що у свій час мало певні

переваги. Не всі області пішли шляхом саме такої централізації. Так, у Тернопільській області, організувавши обробку інформації в обласному управлінні статистики, не створили виплатний центр. Функції управління обліком виплати пенсій та допомог залишили районним відділам соціального захисту. Тобто це був шлях централізації обробки інформації при децентралізованій системі управління соціальним захистом. У сучасній ситуації це призводить до того, що в організаційному плані Тернопільська область, у порівнянні з Львівською, є більше підготовлена до переходу на децентралізовану систему обробки інформації.

Надмірна централізація функцій управління у Львівській області спричинила те, що:

- відбувся штучний розрив між процедурами призначення та перерахунків пенсій, що здійснювалися на районному рівні та обліку виплати пенсій, які стали здійснюватися на обласному рівні;

- значно збільшились терміни між призначенням пенсій та їх надходженням до виплати, що пов'язано з необхідністю передачі призначених пенсійних справ для повторного опрацювання із районних відділів у виплатний центр. В умовах інфляції значення цього фактора посилюється через швидке обезцінення грошей;

- у районних відділах соціального захисту, які приймають та обслуговують пенсіонерів, відсутня достатня інформація про стан виплати чи невиплати пенсій пенсіонерам свого району;

- відбувається дублювання обробки інформації у районних відділах соціального забезпечення та у виплатному центрі;

- практично неможливо автоматизувати роботу працівників районних відділів соціального забезпечення з питань призначення, перерахунків пенсій, нарахування допомог тощо.

За останні роки відбулися кардинальні зміни в технічних засобах обчислювальної техніки. Обчислювальна техніка стала масовою, доступнішою та надійнішою. Поява персональних комп'ютерів, наближення їх по цілому ряду параметрів до ЕС ЕОМ створює передумови для реорганізації системи управління соціальним захистом населення на засадах децентралізації управління. Альтернативою існуючій системі управління соціальним захистом населення регіону є система управлі-

ння представлена на рис. 2.

2.2. Методологічні основи проектування автоматизованої системи обробки інформації органів соціального захисту населення.

Вдосконалення системи управління соціальним захистом населення в роботі досліджено у напрямках децентралізації функцій управління та комплексної автоматизації обробки інформації. Комплексна обробка даних у сфері управління розглянута як якісно новий ступінь у використанні обчислювальної техніки для підвищення ефективності управління.

Особливості комплексної автоматизації, у порівнянні з існуючими системами автоматизованої обробки інформації, у тому, що:

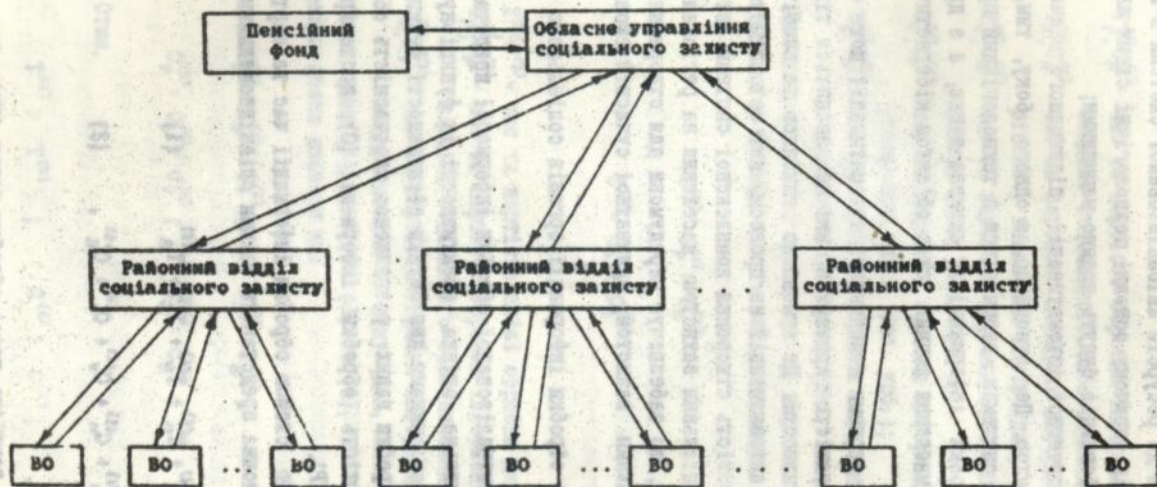
- існуючі системи автоматизації побудовані з метою підвищення ефективності окремих процесів обробки даних або їх автономних сукупностей. Це, в основному, сукупність процесів, пов'язаних з обліком виплат пенсій та допомог. При комплексній автоматизації створюються об'єктивні передумови для постановки завдання максимального підвищення ефективності функціонування органів управління соціальним захистом як єдиної системи;

- існуючі системи автоматизації є організаційно та функціонально незалежними від органів, які вони автоматизують. Так, обробка інформації органів соціального захисту вже майже 20 років здійснюється в обласному управлінні статистики. Система комплексної автоматизації повинна творити органічну єдність автоматизуючих органів (органів управління соціальним захистом), засобів та методів автоматизації;

- у комплексній автоматизованій системі повинні бути автоматизованими всі задачі, що об'єктивно виникають в процесі функціонування органів управління;

- при комплексній автоматизації відбувається істотне розширення діапазону методів автоматизованого вирішення задач. Принципово новим, у порівнянні з існуючими системами обробки інформації, є використання банків даних, персональних комп'ютерів, локальних мереж та засобів телеобробки даних;

- при організації функціонування комплексних автоматизованих систем головною є мета забезпечити всім користувачам вільного

ВО - виплатна організація (виплатне підприємство зв'язку, ощадна каса)

Рис. 2. Структура системи децентралізованого управління соціальним захистом населення регіонального рівня.

та простого звертання до ресурсів автоматизованої системи в широкому діапазоні запитів, причому основні технологічні схеми автоматизованої обробки інформації будуть людино-машинними;

- в умовах комплексної автоматизації підвищеного значення набуває людський фактор. Це зумовлено, з одного боку, тим, що людина в комплексних системах включається в технологічний процес автоматизованої обробки інформації як активна ланка, а з другого, - тим, що саме мислення людини стає об'єктом кібернетичного управління;

- ефективність системи комплексної автоматизації може бути оцінена лише за сукупністю критеріїв, які не зводяться тільки до економічної ефективності. Це зумовлено глибиною та всебічним впливом комплексної автоматизації на процеси, які автоматизуються.

Економічна важливість створення комплексної системи автоматизації управління соціальним захистом населення на регіональному рівні обумовлена тим, що забезпечує передумови для створення системи управління соціальним захистом, адекватної сучасній економіці нашої країни.

Існуюча система обробки інформації органів соціального захисту та система децентралізованої обробки інформації представлені на рис. 1, 2. Порівняльна оцінка ефективності їх функціонування полягає у тому, що показниками для оцінки ефективності функціонування двох систем обробки даних розглянено: своєчасність обробки інформації (Т), вартість обробки інформації (С), достовірність обробки інформації (Р).

Так, за існуючою схемою обробки інформації час та вартість обробки інформації можна представити такими співвідношеннями:

$$T^{(1)} = T_p^{(1)} + T_n^{(1)} + T_v^{(1)} + T_c^{(1)} + T_a^{(1)} \quad (1)$$

$$C^{(1)} = C_p^{(1)} + C_n^{(1)} + C_v^{(1)} + C_c^{(1)} + C_a^{(1)}, \dots \quad (2)$$

де відповідно:

$T^{(1)}, C^{(1)}$ - час та вартість всієї обробки даних (дні, тис. крб.);

$T_p^{(1)}, C_p^{(1)}$ - час та вартість обробки інформації в районному відділі соціального забезпечення (дні, тис. крб.);

$T_n^{(1)}, C_n^{(1)}$ - час та вартість передачі інформації на обласний рівень у виплатний центр (дні, тис. крб.);

$T_v^{(1)}, C_v^{(1)}$ - час та вартість обробки інформації у виплатному центрі (дні, тис. крб.);

$T_c^{(1)}, C_c^{(1)}$ - час та вартість обробки інформації в статистичному управлінні (дні, тис. крб.);

$T_a^{(1)}, C_a^{(1)}$ - час та вартість обробки інформації у виплатних підприємствах зв'язку (дні, тис. крб.).

Для запропонованої схеми час та вартість обробки інформації представлені у вигляді такого співвідношення:

$$T^{(2)} = T_p^{(2)} + T_a^{(2)} \quad (3)$$

$$C^{(2)} = C_p^{(2)} + C_a^{(2)}, \quad (4)$$

де

$T^{(2)}, C^{(2)}$ - час та вартість всієї обробки даних (дні, тис. крб.);

$T_p^{(2)}, C_p^{(2)}$ - час та вартість обробки інформації в районному відділі соціального забезпечення (дні, тис. крб.);

$T_v^{(2)}, C_v^{(2)}$ - час та вартість обробки інформації у виплатних підприємствах зв'язку (дні, тис. крб.).

Порівнявши (1) та (2) з (3) та (4), побачимо, що з певним наближенням можна вважати що:

$$T_p^{(2)} = T_p^{(1)} + T_v^{(1)}; \quad T_a^{(2)} = T_a^{(1)};$$

$$C_p^{(2)} = C_p^{(1)} + C_v^{(1)}; \quad C_a^{(2)} = C_a^{(1)};$$

Отже,

$$T^{(2)} > T^{(1)}; \quad C^{(2)} > C^{(1)};$$

Проведені в роботі дослідження показують, що аналогічні вис-

новки можна зробити також і щодо достовірності обробки інформації.

Отже, запропонована схема обробки інформації є ефективніша у порівнянні з тією, що використовується сьогодні за термінами обробки інформації, вартістю обробки, достовірністю даних та надійністю системи обробки даних. Покращення вказаних характеристик системи обробки інформації органів соціального захисту безумовно сприятиме і якості функціонування самої системи соціального захисту населення регіону.

2.3. Практична реалізація та організація комплексної автоматизованої обробки інформації органів соціального захисту населення із застосуванням персональних комп'ютерів.

Розроблені методологічні основи практично реалізовані при створенні "Автоматизованої системи призначення, перерахунків та обліку виплати пенсій і допомог". Ця система може бути основою для здійснення децентралізації (передачі в районні відділи соціального захисту населення) обліку виплати пенсій та допомог. Вона успішно впроваджується в районних відділах соціального захисту населення Львівської та Тернопільської областей.

Впровадження вищезказаної автоматизованої системи дає змогу автоматизувати :

- призначення пенсій;
- базові перерахунки пенсій на 01.10.92 р.;
- поточні перерахунки пенсій, пов'язані зі змінами стажу, зарплати тощо;
- масові перерахунки пенсій (підвищення пенсій);
- нарахування цільових допомог;
- нарахування першого розділу та доплат;
- створення баз даних отримувачів пенсій та допомог;
- ведення баз даних отримувачів пенсій та допомог;
- інвентаризацію картотеки пенсійних справ;
- облік виплати пенсій;
- виготовлення виплатних документів;
- інформаційно-довідкове обслуговування пенсіонерів;
- стримування довідкових даних про отримувачів пенсій та допомог у різноманітних розрізах.

- отримання різноманітних статистичних даних про отримувачів пенсій та допомог;

У роботі показано, що практичне здійснення переходу на децентралізовану систему обробки інформації органів соціального захисту вимагає не лише створення відповідних програмних засобів. Воно вимагає вирішення ряду проблем, зокрема створення системи:

1. Технічного забезпечення органів соціального захисту регіонального рівня сучасними засобами обробки інформації (комп'ютерами, друкувальними пристроями, засобами побудови локальних мереж, телеобробки даних тощо), організації їх ремонту та технічного обслуговування.

2. Матеріально-технічного забезпечення, оскільки виготовлення виплатних документів пов'язане з використанням великої кількості паперу, фарбуючої стрічки та інших матеріалів.

3. Організаційно-правового забезпечення.

4. Інформаційного забезпечення.

5. Програмного забезпечення.

6. Методично-правового забезпечення.

7. Кадрового забезпечення.

Зважаючи на характер інформації органів соціального захисту населення, склад та терміни вирішення задач, в основу проектування інформаційного та програмного забезпечення "Автоматизованої системи призначення, перерахунків та обліку виплати пенсій і допомог" покладені такі принципи:

1. Інформаційна база автоматизованої системи управління повинна бути інтегрованою, тобто охоплювати дані, необхідні для вирішення всіх задач, незалежно від таких факторів, як вид пенсії чи спосіб виплати.

2. Інформаційна база системи повинна бути гнучкою, тобто сприяти реорганізації структури та розширенню переліку даних при появі нових задач чи алгоритмів обробки даних.

3. Інформаційна відкритість бази даних. Користувачу дається відомість про структуру бази даних і таким чином можливість написання власних прикладних програм обробки інформації.

4. Програмне забезпечення системи повинно бути комплексним,

тобто охоплювати практично всі операції, пов'язані з обробкою інформації (призначення, перерахунки, нарахування доплат, облік виплати, виготовлення виплатних документів тощо).

5. Фізична структура бази даних та програмне забезпечення системи повинні забезпечити роботу з даними в реальному масштабі часу.

Новою ідеєю при створенні "Автоматизованої системи призначення, перерахунків та обліку виплати пенсій і допомог" стала реалізація принципу алгоритмічної відкритості системи. Це у випадку, наприклад, призначення пенсій означає, що комп'ютер за введеними вхідними даними не просто здійснює розрахунок пенсії і видає користувачеві кінцевий результат, а, крім того, у вигляді відповідних формул генерує алгоритм розрахунку пенсії, який використовується для перевірки правильності призначення пенсії, тобто комп'ютер дає відповідь на запитання, як здійснювався розрахунок пенсії. Розвиток цієї ідеї пов'язаний зі створенням банку даних з пенсійного законодавства і призведе до створення автоматизованої системи призначення пенсій, яка буде не лише виконувати розрахунки, але давати відповідь на запитання, чому саме так здійснюється розрахунок, тобто підкріплювати правильність розрахунків існуючими нормативними документами.

III. ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. Проведена порівняльна оцінка існуючої системи управління соціальним захистом населення регіону із запропованою щодо ефективності їх функціонування, обґрунтована доцільність переходу до децентралізованої системи управління.

2. Розроблена методологія проектування розподіленої системи автоматизованої обробки інформації, створення якої повинно бути одним з передумов для перебудови регіональної системи управління соціальним захистом населення на засадах децентралізації управління.

3. Сформульовані принципи створення та розроблено інформаційне забезпечення автоматизованого управління соціальним захистом населення із застосуванням персональних комп'ютерів.

4. Спроектована та практично реалізована інтегрована автоматизована система обробки інформації для органів соціального захисту населення регіонального рівня "Автоматизована система призначення, перерахунків та обліку виплати пенсій і допомог".

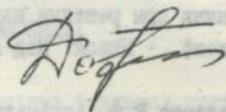
5. Проведений експеримент по децентралізації управління соціальним захистом населення в Залізничному (м. Львів) та Сокальському районах.

6. Розроблені заходи, здійснення яких є необхідним для переходу до децентралізованої системи управління соціальним захистом населення на основі впровадження "Автоматизованої системи призначення, перерахунків та обліку виплати пенсій і допомог".

З теми дисертації опубліковані такі роботи:

1. Герасименко В. А., Дадачко В. Ф. О некоторых направлениях повышения эффективности функционирования экономических информационных систем /Препринт/. - М., 1990. (0,5 печ. л.)
2. Елейко В. И., Дадачко В. Ф. Автоматизация сбора и обработки информации в сложных экономических системах // Школа-семинар. Системология: логика междисциплинарных исследований сложных систем: Тез. докл. - Львов, 1989. (0,1 печ. л.)
3. Елейко В. И., Дадачко В. Ф. Статистическая обработка информации с использованием банка данных // Применение информатики и вычислительной техники при решении народнохозяйственных задач. Тез. докл. научн. конф. - Минск: Изд-во Белорус. ун-та. 1989. (0,1 печ. л.)
4. Елейко В. И., Дадачко В. Ф. Автоматизация сбора и обработки информации в ЕСИС на основе применения современных средств вычислительной техники // Применение вычислительной техники и математических методов в научных исследованиях. Тез. научн. конф. - Киев, 1990. (0,1 печ. л.)
5. Дадачко В. Ф., Злотавин Б. И. Комплекс программ по исследованию динамики систем регулирования энергетического оборудования для ЭЭМ третьего поколения // Энергетика и электрификация. Научно-производственный сборник. - 1976. № 3. (0,2 печ. л.)
6. Дадачко В. Ф., Злотавин Б. И. Моделирование линейных систем регули-

- рования с теплоэнергетическими объектами на ЭВМ третьего поколения // Динамика тепловых процессов. Сборник научных трудов. - Львов, Наук. думка. 1980. - С. 156-162.
7. Дадачко В. ф., Матковский С. А., Покотило И. Я. Некоторые вопросы организации программирования ОВС на основе функционального подхода. Тез. докл. и сообщ. пятой Всесоюзной школы-семинара "РОИ". - Львов, 1985. - Ч. 2 - С. 128-129.
8. Матковский С. О., Дадачко В. ф. Состояние и перспективы развития технической базы ВЦКП // Всесоюзная конференция абонентов ВЦКП. Тез. докл. - Львов, 1986. (0.1 печ. л.)
9. Дадачко В. ф., Золотавин Б. Н. Разработка комплекса программы анализа систем регулирования для ЭВМ третьего поколения // Научно-технические проблемы развития и совершенствования автоматизации управления в Белорусской энергосистеме. Тез. докл. науч.-техн. конференции. - Минск, 1977. (0.1 печ. л.)
10. Покотило И. Я., Бурцьо Ю. В., Тихонова И. С., Матковский С. О., Дадачко В. ф. Система автоматизации проектирования мультиконвейерных вычислительных структур // Методы и микроэлектронные средства цифрового преобразования и обработки сигналов. Тез. докл. науч. конф. - Рига, 1986. - Т. 2. - С. 538-541.

Підписано до друку 05.04.94. Формат 60x84 1/16. Друк офсетний.

Папір писчий. Умов. друк. л.-І. Тир. 100.

Безкоштовно.

Б.К. ЛОУС вул. 700-річчя Львова, 4.